

Rozdział VI. Cele i wskaźniki

1. Powiązanie celów z wynikami analizy potrzeb i potencjałów

W rozdziale IV dokonano szczegółowej analizy problemowej oraz priorytetyzacji potrzeb rozwojowych i potencjałów obszaru wdrażania LSR (w formie SWOT) oraz zdiagnozowano grupy docelowe istotne dla realizacji LSR. W oparciu o te ustalenia wyznaczono najważniejsze wyzwania stojące przed LGD i sformułowano cele LSR. Obszar LGD boryka się z problemami horyzontalnymi dotyczącymi wielu gmin w Małopolsce, zwłaszcza tych o wiejskim, rolniczym charakterze. Problemy te dotyczą depopulacji, starzenia się społeczeństwa, wykluczenia społecznego części mieszkańców (w tym niskiego poziomu przedsiębiorczości) i kwestii środowiskowo-energetycznych. Aby je zminimalizować skoncentrowano się na trzech obszarach, w których interwencja powinna przynieść największe efekty w odniesieniu do nakładów oraz najtrafniej odpowiedzieć na potrzeby społeczne wykorzystując dostępne potencjały. W każdym z obszarów to Mieszkańcy są priorytetem - poprawa warunków ich życia oraz aktywizacja społeczna i gospodarcza.

Cele LSR:

Cel 1. Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców

Cel 2. Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych

Cel 3. Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców

Poniższa matryca prezentuje logikę budowy celów LSR – zdiagnozowane w sposób partycypacyjny problemy i potencjały/zasoby obszaru stały się podstawą do sformułowania w procesie konsultacji społecznych wyzwań, które zintegrowano w ramach trzech celów.

PROBLEMY	POTENCJAŁY/ZASOBY	WYZWANIA	CELE
<p>Depopulacja i starzenie się społeczeństwa</p> <p>Postępujące wykluczenie społeczne części mieszkańców w niekorzystnej sytuacji</p> <p>Ograniczony dostęp do usług publicznych i komercyjnych</p> <p>Niska przedsiębiorczość mieszkańców – problem młodych bezrobotnych</p> <p>Niewystarczająca liczba działań aktywizujących i opiekuńczych dla seniorów</p>	<p>Potencjał rolniczy obszaru (użytki rolne stanowią 80% powierzchni LGD)</p> <p>Rosnące zapotrzebowanie na usługi okołorolnicze i usługi dla mieszkańców blisko miejsca zamieszkania</p> <p>Rosnący potencjał organizacji pozarządowych, w szczególności KGW i innych stowarzyszeń</p> <p>Mieszkańcy chętnie uczestniczą w imprezach i zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych</p>	<p>Rozwój (nowe i istniejące firmy) działalności gospodarczej w branży usług dla mieszkańców</p> <p>Kreowanie nowych i podnoszenie kwalifikacji oraz umiejętności obecnych liderów lokalnych</p> <p>Aktywizacja dzieci i młodzieży – organizacja zajęć dodatkowych, sportowych, edukacyjnych, kulturalnych</p> <p>Aktywizacja seniorów – organizacja warsztatów, zajęć, wyjazdów</p>	<p>Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców</p> <p>/cel nastawiony na inkluzywność/</p>

<p>Niewystarczająca liczba działań aktywizujących dla dzieci i młodzieży</p> <p>Niewystarczająca liczba liderów działających lokalnie i aktywizujących innych</p> <p>Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego (kultura, rekreacja, sport, imprezy lokalne)</p> <p>Niskie dochody własne samorządów</p>	<p>Istniejąca (częściowo niedoinwestowana) infrastruktura kultury, turystyki, rekreacji, zabytki</p> <p>Wysoki wskaźnik pozyskiwanych dotacji zewnętrznych przez samorządy</p> <p>Samorządy gminne są aktywnymi lokalnymi gospodarzami, koncentrującymi się na długookresowym rozwoju</p>	<p>Wsparcie opieki nad seniorami</p> <p>Poprawa oferty spędzania czasu wolnego w sferze kultury, sportu itp. poprzez organizację zajęć, wydarzeń lokalnych</p> <p>Aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, kulturalna Mieszkańców</p>	
<p>Wykluczenie transportowe dzieci, młodzieży i seniorów</p> <p>Punktowe braki w zakresie infrastruktury społecznej, kulturalnej</p> <p>Przestarzała części obiektów infrastruktury społecznej</p> <p>Braki w wyposażeniu obiektów społecznych (świetlice, domy ludowe, remizy OSP, mała architektura, place zabaw itp.)</p> <p>Ograniczenia w dostępie do obiektów publicznych i stron www osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Konieczność modernizacji obiektów kultury, turystyki i zabytków</p> <p>Niewykorzystany potencjał turystyczny</p>	<p>Istniejąca infrastruktura społeczna (świetlice, domy ludowe, remizy OSP, mała architektura)</p> <p>Dostępność komunikacyjna zapewniona dzięki dobrze rozwiniętej sieci dróg</p> <p>Bogate dziedzictwo historyczne (zabytki, szlaki, miejsca pamięci), zasoby przyrodniczo-krajobrazowe oraz kulturowe – potencjał turystyczny</p> <p>Istniejąca publiczna infrastruktura kultury</p> <p>Doświadczenie jst i organizacji pozarządowych w realizacji projektów</p>	<p>Modernizacja i wyposażenie infrastruktury społecznej (m.in. domy ludowe, świetlice, obiekty kultury, mała architektura)</p> <p>Poprawa dostępności obiektów publicznych dla osób z niepełnosprawnościami i dostosowanie publicznych stron internetowych</p> <p>Rozwój infrastruktury kultury, zachowania zabytków, infrastruktury turystyki</p>	<p>Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych</p>
<p>Brak lokalnych firm działających w sektorze OZE i energooszczędności (projektowanie, wykonawstwo, urzędzenia, sterowanie itp.)</p> <p>Zbyt mały udział OZE i zielonej gospodarki u przedsiębiorców</p> <p>Niska (choć rosnąca) świadomość klimatyczna mieszkańców</p> <p>Niska emisja - mieszkańcy</p>	<p>Popyt na usługi w zakresie OZE, kryzys energetyczny i dekarbonizacja - wysokie ceny energii działające jako katalizator zmian</p> <p>Rozwijająca się zielona gospodarka</p> <p>Nowe technologie w zakresie energooszczędności i OZE</p> <p>Istniejące na terenie LGD klastry i tworzone spółdzielnie energetyczne</p>	<p>Wsparcie dla przedsiębiorczości w branży transformacji energetycznej lub wykorzystującej energooszczędne rozwiązania i OZE (zielona gospodarka)</p> <p>Podnoszenie świadomości klimatycznej mieszkańców w zakresie ekologii, energooszczędności, OZE, zrównoważonego rozwoju, innowacji</p>	<p>Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców /cel nastawiony na innowacje/</p>

<p>Braki w dostępie do gazu</p> <p>Zbyt energochłonna infrastruktura publiczna – wysokie koszty eksploatacji i emisje zanieczyszczeń</p>	<p>Pozytywne doświadczenia samorządów i mieszkańców z OZE</p>		
--	---	--	--

Trzy cele LSR stanowią filary, na który oparto rozwój LGD: kapitał ludzki (Cel 1), infrastruktura wykorzystywana na cele społeczne (Cel 2) oraz innowacyjne działania na rzecz klimatu, w tym transformacji energetycznej (Cel 3). W myśl przyjętej w wyniku analizy SWOT logiki działań, cele te wykorzystują istniejące potencjały aby wyeliminować, bądź ograniczyć problemy. Jednocześnie cele koncentrują wsparcie na zdiagnozowanych grupach docelowych.

2. Cele i przedsięwzięcia oraz źródła ich finansowania

Zaplanowano 10 przedsięwzięć, zintegrowanych w ramach 3 celów LSR.

Cele	Przedsięwzięcia	Budżet w EUR	Program i fundusz
Cel 1. Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców	1.1 Rozwój przedsiębiorczości w branży usługowej	500 000	PS WPR (EFROW)
	1.2 Poprawa jakości usług publicznych poprzez podnoszenie kwalifikacji i umiejętności liderów lokalnych	100 000	PS WPR (EFROW)
	1.3 Włączenie społeczne - działania aktywizujące - dzieci, młodzież, seniorów i osoby w niekorzystanej sytuacji	300 000	PS WPR (EFROW)
	1.4 Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	300 000	FEM (EFS+)
	1.5 Rozwój usług w zakresie zapewnienia opieki osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	300 000	FEM (EFS+)
	1.6 Aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, kulturalna	310 384	FEM (EFS+)
Cel 2. Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych	2.1 Poprawa dostępności małej infrastruktury, infrastruktury społecznej i usług	1 000 000	PS WPR (EFROW)
	2.2 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury kultury, turystyki i opieki nad zabytkami	1 981 439	FEM (EFRR)
Cel 3. Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców	3.1 Rozwój przedsiębiorczości w branży efektywności energetycznej lub rozwój OZE w przedsiębiorstwach (zielona gospodarka)	500 000	PS WPR (EFROW)
	3.2 Rozwój świadomości klimatycznej mieszkańców	100 000	PS WPR (EFROW)

W wyniku konsultacji społecznych ustalono, że optymalnym sposobem realizacji przedsięwzięć będzie konkurs. Formuła ta zostanie zastosowana do wszystkich przedsięwzięć zapewniając w ten sposób jak najszerszy dostęp do wsparcia, transparentność, a jednocześnie dzięki konkurencji pomiędzy wnioskodawcami przyczyni się do wyboru najlepszych operacji.

Cel 1. Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców

Kapitał Ludzki to podstawa rozwoju lokalnego, w procesie przygotowania LSR mieszkańcy jednoznacznie wskazywali ten obszar jako najważniejszych i warunkujący sukces LSR. Ograniczony dostęp do usług publicznych i komercyjnych negatywnie wpływają na jakość życia. Tereny wiejskie są szczególnie narażone na problemy wynikające z postępującej depopulacji oraz starzenia się społeczeństwa, aby zapobiegać tym zjawiskom konieczne jest jak najszersze włączenie mieszkańców poprzez ich aktywizację zarówno społeczną, jak i gospodarczą.

Cel ten w kontekście społecznym niweluje różnice (wzmocnia szanse rozwojowe) mieszkańców wsi w stosunku do mieszkańców miast.

W zakresie poprawy dostępu do usług komercyjnych łączy w sobie dwa aspekty – poszerzenie oferty tych usług dzięki nowym przedsiębiorstwom oraz aktywizację gospodarczą osób zakładających/rozwijających działalności gospodarcze.

W kontekście usług publicznych LSR zakłada wykorzystanie istotnego potencjału w postaci rosnącej grupy liderów lokalnych z różnych sektorów (zwłaszcza z sektora społecznego- organizacje pozarządowe), to oni stają się motorem rozwojowym. Wsparcie skierowane do tej grupy przynosi wielokrotnione korzyści w postaci zaangażowania lokalnych społeczności.

Działania aktywizujące to bezpośrednia odpowiedź na potrzebę włączenia społecznego mieszkańców, a w szczególności dzieci, młodzieży, seniorów i osób w niekorzystnej sytuacji.

Na terenie LGD, dzięki zaangażowaniu organizacji pozarządowych oraz samorządów, rozwija się systemowe wsparcie dzieci i młodzieży w postaci placówek wsparcia dziennego oraz usług opiekuńczych dla osób potrzebujących wsparcia. Dodatkowo pojawia się coraz większe zapotrzebowanie na dedykowane działania z zakresu aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i kulturalnej.

Cel 1. jest finansowany ze środków EFROW (PS WPR) oraz EFS+ (FEM) – integracja tych dwóch źródeł finansowania pozwoli na zapewnienie szerszego zakresu wsparcia i jego synergicznego wykorzystania.

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach Celu 1: Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców	Grupy docelowe	Sposób realizacji
500 000 EFROW	1.1 Rozwój przedsiębiorczości w branży usługowej	Przedsiębiorcy oraz osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą	konkurs
100 000 EFROW	1.2 Poprawa jakości usług publicznych poprzez podnoszenie kwalifikacji i umiejętności liderów lokalnych	Liderzy lokalni	konkurs
300 000 EFROW	1.3 Włączenie społeczne - działania aktywizujące - dzieci, młodzież, seniorów i osoby w niekorzystnej sytuacji	Dzieci, młodzież, seniorzy, osoby w niekorzystnej sytuacji	konkurs
300 000 EFS+	1.4 Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Dzieci i młodzież	konkurs
300 000 EFS+	1.5 Rozwój usług w zakresie zapewnienia opieki osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	Osoby potrzebujące wsparcia	konkurs
310 384 EFS+	1.6 Aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, kulturalna	Osoby wykluczone społecznie, zawodowo, edukacyjnie, kulturalnie	konkurs

Poniżej wskazano przykładowe zakresy projektów w ramach poszczególnych przedsięwzięć.

1.1 Rozwój przedsiębiorczości w branży usługowej (EFROW)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- zakładanie działalności gospodarczej w branży usługowej
- rozwijanie działalności gospodarczej w branży usługowej

1.2 Poprawa jakości usług publicznych poprzez podnoszenie kwalifikacji i umiejętności liderów lokalnych (EFROW)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu:

- współpracy liderów z różnych sektorów,
- szkoleń, warsztatów, doradztwa, wizyt studyjnych dla liderów lokalnych i grup nieformalnych,
- wzmacniania potencjału i wiedzy mieszkańców w zakresie postaw obywatelskich - pikniki, imprezy, spotkania,
- wzmacniania i rozwijanie postaw liderekich.

1.3 Włączenie społeczne - działania aktywizujące - dzieci, młodzież, seniorów i osoby w niekorzystnej sytuacji (EFROW)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- zajęcia aktywizacyjne dla dzieci i młodzieży oraz seniorów (zajęcia rekreacyjne, kulturalne, edukacyjne, sportowe)
- projekty międzypokoleniowe, przekazywanie wiedzy/umiejętności zawodowych, tradycji,
- działania włączające osoby w niekorzystnej sytuacji,
- profilaktykę zdrowia,
- aktywizację społeczną osób z niepełnosprawnościami.

1.4 Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (EFS+)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- rozwijanie oferty placówek zapewniających dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań itp.,
- rozwijanie oferty specjalistycznej placówek - zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, programy psychokorekcyjne lub psychoprofilaktyczne, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

1.5 Rozwój usług w zakresie zapewnienia opieki osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (EFS+)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne (dowóz, posiłki, pomoc w podstawowych czynnościach, opieka higieniczna) świadczone przez ośrodki wsparcia lub w formule sąsiedzkich usług opiekuńczych,
- usługi aktywizujące i usprawniające (zajęcia terapeutyczne, organizacja czasu wolnego) świadczone przez ośrodki wsparcia lub w formule sąsiedzkich usług opiekuńczych,
- usługi otwarte (terenowe) np. w formie dowożenia posiłków lub usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania świadczone przez ośrodki wsparcia lub w formule sąsiedzkich usług opiekuńczych.

1.6 Aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, kulturalna (EFS+)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- trening kompetencji i umiejętności społecznych, zaradności i samodzielności, poradnictwo psychologiczne;
- działania skierowane do uczestników i/lub ich otoczenia wzmacniające naturalne systemy wsparcia (rodzina, lokalna społeczność),
- kursy i szkolenia zawodowe,

- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy oraz działania pozwalające na utrzymanie zatrudnienia,
- przygotowanie do podjęcia zatrudnienia (np. staże, praktyki zawodowe, wolontariat), subsydiowane zatrudnienie, zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy, zatrudnienie wspierane, wspomagane,
- usługi o charakterze zdrowotnym, mające na celu likwidację barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie,
- poprawę kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i rekreacji oraz uczestnictwa w życiu kulturalnym (jako uzupełnienie innych działań).

Cel 2 Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych

Infrastruktura wykorzystywana na cele społeczne (m.in. domy kultury, biblioteki, domy ludowe, świetlice, miejsca spotkań, skwery, budynki użyteczności publicznej) a także mała infrastruktura stanowią o jakości życia na wsi. Jednocześnie infrastruktura w odpowiedniej jakości jak warunkiem koniecznym do realizacji działań budujących kapitał społeczny (wskazanych w Celu 1). Na terenie objętym LSR infrastruktura ta funkcjonuje, ale wymaga uzupełnień, podniesienia standardu, modernizacji, czy też wyposażenia. Proces strategiczny (ankiety, warsztaty, diagnoza, konsultacje) wyraźnie wskazał na braki w tym zakresie. Specyfika obszarów wiejskich (małe miejscowości) sprawia, że istotnym problemem staje się wykluczenie transportowe – zwłaszcza dzieci i młodzieży oraz seniorów (osoby nie korzystające z samochodów) – grupy te są szczególnie istotne dla realizacji celów LSR. Aby zapewnić możliwość realizacji działań włączających (inkluzyjna społeczna) konieczne jest stworzenie warunków do tych działań także w małych wsiach poprzez polepszenie stanu infrastruktury o charakterze społecznym. Szczególne znaczenie mają obiekty kultury o największym oddziaływaniu w skali poszczególnych gmin.

Celem interwencji jest także polepszenie dostępu do tych obiektów, starzejące się społeczeństwo oraz wyższy na terenach wiejskich odsetek osób z niepełnosprawnościami (wyniszczająca praca w rolnictwie) potęgują potrzeby w tym zakresie. Dodatkowym obszarem wsparcia mogą stać się działania w zakresie cyfryzacji usług publicznych, dostosowanie stron www, ułatwiające dostęp do tych usług mieszkańcom i osobom ze specjalnymi potrzebami.

Dwa czynniki mają istotne znaczenie dla rozwoju turystyki na obszarze LGD. Pierwszy z nich to istniejący potencjał turystyczny w postaci krajobrazu, szlaków historycznych i tematycznych, zabytków, a przede wszystkim typowo rolniczego charakteru obszaru LGD. Drugi czynnik to, bliskość Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego (bezpośrednie sąsiedztwo) i poprawiająca się dostępność komunikacyjna (S7 oraz zmodernizowane drogi wojewódzkie), sprawiają, że obszar LGD jest coraz popularniejszym kierunkiem turystycznym – zwłaszcza dla turystyki krajoznawczej w tym rowerowej (jednodniowe wypady). Interwencja w tym zakresie przyczyni się do wzrostu popularności obszaru LGD, a jednocześnie poprawy jego estetyki. Działania te pośrednio wpływają na budowanie lokalnej tożsamości i kreowanie więzi z miejscem – co ma nieocenione znaczenie w budowaniu kapitału społecznego.

Cel 2. jest finansowany ze środków EFROW (PS WPR) oraz EFRR (FEM), uzupełniające się źródła finansowania pozwolą na realizację projektów

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach Celu 2: Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych	Grupy docelowe	Sposób realizacji
1 000 000 EFROW	2.1 Poprawa dostępności małej infrastruktury, infrastruktury społecznej i usług	Mieszkańcy obszaru LGD	konkurs
1 981 439 EFRR	2.2 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury kultury, turystyki i opieki nad zabytkami	Mieszkańcy obszaru LGD oraz turyści	konkurs

Poniżej wskazano przykładowe zakresy projektów w ramach poszczególnych przedsięwzięć.

2.1 Poprawa dostępności małej infrastruktury, infrastruktury społecznej i usług (EFROW)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- modernizacje, remonty, wyposażenie obiektów wykorzystywanych na cele społeczne (m.in. świetlice, domy ludowe, remizy OSP itp.),
- poprawę dostępu do budynków, przestrzeni publicznych, placów zabaw, skwerów, świetlic wiejskich, miejsc spotkań dla mieszkańców,
- poprawę dostępności budynków/obiektów dla osób z niepełnosprawnościami,
- wdrażanie rozwiązań cyfrowych ułatwiających dostęp do usług publicznych.

2.2 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury kultury, turystyki i opieki nad zabytkami (EFRR)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury kultury, m.in. domów kultury, świetlic wiejskich, domów ludowych, bibliotek, lokalnych muzeów, izb regionalnych w tym wyposażenie w nowe technologie wzmacniające ofertę kulturalną oraz zapewnienie warunków technicznych i programowych w zakresie dostępności, m.in. dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów i rodzin z małymi dziećmi,
- dokumentowanie, zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego,
- prace konserwatorskie, restauratorskie i zabezpieczające oraz roboty budowlane przy zabytkach nieruchomych wraz z ich otoczeniem, umożliwiającym zachowanie dotychczasowych funkcji zabytków, a także służących nadaniu im nowych funkcji (w szczególności kulturalnych, edukacyjnych, służących lokalnej społeczności oraz turystom),
- rozwijanie ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, w tym szlaków turystycznych,
- rozwijanie publicznych elementów małej architektury przy szlakach i atrakcjach turystycznych,
- budowę, odnowę i rozwój szlaków turystycznych oraz tworzenie produktów turystycznych,
- budowę, rozbudowę i przebudowę wielofunkcyjnych obiektów turystycznych oraz stref aktywności.

Cel 3. Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców

Innowacje i transformacja energetyczna są dziś koniecznymi kierunkami rozwoju zwłaszcza dla obszarów wiejskich, które mogą dzięki tym działaniom budować swoje przewagi konkurencyjne. Tylko kooperacja miasto-wieś daje szanse na dekarbonizację (kluczowy cel UE), dlatego też konieczne jest budowanie potencjału wsi w tym zakresie. Kryzys energetyczny spotęgował działania sektora publicznego, mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie energooszczędności i OZE. Diagnoza oraz konsultacje społeczne wyraźnie wskazały, że potrzeba lokalnych, zaufanych firm działających w tym obszarze, które będą realizować działania na tym szybko rosnącym rynku usług, dostaw i innowacji. Pozwoli to na dostarczenie usług dobrej jakości, na które rośnie zapotrzebowanie w skali całego kraju, a jednocześnie przyczyni się do lokalnego rozwoju gospodarczego (płatności z usługi wywołujące efekt popytowy u lokalnych przedsiębiorców). Dodatkowo inwestycje w OZE są szansą na zwiększenie konkurencyjności lokalnych przedsiębiorców i obniżenie ich negatywnego wpływu na klimat – zmniejszenie śladu węglowego (emisja CO₂), emisji pyłów itp.

Równolegle konieczna jest kontynuacja działań budujących świadomość klimatyczną mieszkańców w każdym obszarze i w każdej grupie wiekowej, bo tylko wtedy możliwa będzie transformacja energetyczna. Podmioty z obszaru LGD mają już pozytywne doświadczenia w tym zakresie oraz starają się rozwijać współpracę energetyczną (klastry, spółdzielnie).

Cel 3. jest finansowany ze środków EFROW (PS WPR)

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach Celu 3: Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców	Grupy docelowe	Sposób realizacji
500 000 EFROW	3.1 Rozwój przedsiębiorczości w branży efektywności energetycznej lub rozwój OZE w przedsiębiorstwach (zielona gospodarka)	Przedsiębiorcy oraz osoby planujące rozpocząć działalność gospodarczą	konkurs
100 000 EFROW	3.2 Rozwój świadomości klimatycznej mieszkańców	Mieszkańcy obszaru LGD	konkurs

Poniżej wskazano przykładowe zakresy projektów w ramach poszczególnych przedsięwzięć.

3.1 Rozwój przedsiębiorczości w branży efektywności energetycznej lub rozwój OZE w przedsiębiorstwach (zielona gospodarka) (EFROW)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- zakładanie działalności gospodarczej w branży efektywności energetycznej
- rozwijanie działalności gospodarczej w branży efektywności energetycznej
- wsparcie działalności gospodarczej wykorzystującej OZE

3.2 Rozwój świadomości klimatycznej mieszkańców (EFROW)

Przedsięwzięcie zakłada wsparcie projektów między innymi z zakresu obejmującego:

- organizację warsztatów, webinarów, szkoleń,
- organizację lekcji, konkursów,
- przygotowanie publikacji, contentów do mediów elektronicznych,
- organizację wspólnych eventów i wydarzeń lokalnych,
- innowacyjne metody budowania świadomości klimatycznej.

3. Wskaźniki

W poniższych tabelach przedstawiono wskaźniki produktu dla poszczególnych przedsięwzięć oraz wskaźniki rezultatu dla każdego z celów LSR.

Wskaźniki produktów dla Celu 1. Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców

Przedsięwzięcia w ramach Celu 1 Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców	Program	Wskaźniki produktu	Oczekiwana wartość
1.1 Rozwój przedsiębiorczości w branży usługowej	PS WPR	Liczba operacji polegających na utworzeniu przedsiębiorstwa lub rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	18
1.2 Poprawa jakości usług publicznych poprzez podnoszenie kwalifikacji i umiejętności liderów lokalnych	PS WPR	Liczba operacji w zakresie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności liderów lokalnych	12
1.3 Włączenie społeczne - działania aktywizujące - dzieci, młodzież, seniorów i osoby w niekorzystanej sytuacji	PS WPR	Liczba operacji w zakresie działań aktywizacyjnych	24
1.4 Rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	FEM	PLKCO02 - liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	120
1.5 Rozwój usług w zakresie zapewnienia opieki osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	FEM	PLKCO02 - liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	120
1.6 Aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, kulturalna	FEM	EECO02 - liczba osób niezatrudnionych objętych wsparciem w programie	250

Wskaźniki rezultatów dla Celu 1. Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców

Program	Wskaźniki rezultatu w ramach Celu 1 Aktywizacja gospodarcza i społeczna włączająca Mieszkańców	Oczekiwana wartość
PS WPR	R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich – miejsca pracy	12
PS WPR	R.1 Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom – liczba osób	300
PS WPR	R.42 Promowanie włączenia społecznego: liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego	120
FEM	PLKCR03 - liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	18
FEM	PLKCR02- liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	6

Wskaźniki produktów dla **Celu 2. Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych**

Przedsięwzięcia w ramach Celu 2 Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych	Program	Wskaźniki produktu	Oczekiwana wartość
2.1 Poprawa dostępności małej infrastruktury, infrastruktury społecznej i usług	PS WPR	Liczba operacji w zakresie poprawy dostępności małej infrastruktury	12
2.2 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury kultury, turystyki i opieki nad zabytkami	FEM	RCO 77 - liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	12

Wskaźniki rezultatów dla **Celu 2. Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych**

Program	Wskaźniki rezultatu w ramach Celu 2 Poprawa jakości infrastruktury usług społecznych, kulturalnych, turystycznych	Oczekiwana wartość
PS WPR	R.41PR Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR	60%
FEM	RCR 77 - liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	50 tys.

Wskaźniki produktów dla **Celu 3. Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców**

Przedsięwzięcia w ramach Celu 3 Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców	Program	Wskaźniki produktu	Oczekiwana wartość
3.1 Rozwój przedsiębiorczości w branży efektywności energetycznej lub rozwój OZE w przedsiębiorstwach (zielona gospodarka)	PS WPR	Liczba operacji polegających na utworzeniu przedsiębiorstwa lub rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	18
3.2 Rozwój świadomości klimatycznej mieszkańców	PS WPR	Liczba operacji z zakresu rozwoju świadomości klimatycznej mieszkańców	12

Wskaźniki rezultatów dla **Celu 3. Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców**

Program	Wskaźniki rezultatu w ramach Celu 3 Rozwój innowacyjnej zielonej gospodarki i świadomości klimatycznej Mieszkańców	Oczekiwana wartość
PS WPR	R.37 Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich – miejsca pracy	60%
PS WPR	R.1 Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom – liczba osób	12 tys.